אישים באגרות הראי"ה

ר' חיים צבי בסיסט, הממונה על המעשרות

הממונה מטעם הרב קוק על הפרשת תרומות ומעשרות במושבות · שנות חייו אינן ידועות לנו

2 אגרות

דברי הרב קוק ודברי הרב שלמה אבינר, ונוסח האגרות המלא

igrot.shlomo-aviner.net

בקצרה

ר' חיים צבי בסיסט היה הממונה הקבוע על הפרשת תרומות ומעשרות במושבות יהודה, מטעם הרב קוק. פרטים ביוגרפיים עליו לא מצאנו במקורות שבדקנו, ומה שידוע עליו כאן הוא מן האגרות.

הרב קוק על ר' חיים צבי בסיסט

הרב קוק מודה לוועד רחובות על פעולתו לתיקון התרומות והמעשרות, ומבקש לפרסם שלא יימכר שום דבר שחייב בתרומות ומעשרות "כ"א מעושר כדת, ע"י הממונה הר' חיים צבי באסיסט". הרב קוק מוסיף שאין לשנות את החזקה של מי שנמצא נאמן (כרך ב', אגרת תקמט). גם לבית הדין בירושלים הרב קוק כותב שלא הרשה לשנות את סדר העישור, "כ"א דוקא לעשר ע"י רחצ"ב" (כרך ב', אגרת תקנג).

האגרות

כרך ב', אגרת תקמט: לוועד רחובות: לא יימכר דבר שחייב בתרומות ומעשרות אלא אם עושר בידי הממונה ר' חיים צבי בסיסט, וגם הענבים שיוצאים לירושלים.

"ע"י הממונה הר' חיים צבי באסיסט נ"י"

כרך ב', אגרת תקנג: אל הרב בן ציון בירושלים: הרב קוק לא הרשה לשנות את סדר העישור, והוא נעשה רק בידי ר' חיים צבי בסיסט.

"כ"א דוקא לעשר ע"י רחצ"ב נ"י"

נוסח האגרות – עם ביאור

2 האגרות שבהן נזכר ר' חיים צבי בסיסט, לפי סדר הכרכים, כל אחת עם התמצית שלה. הביאור משולב בתוך נוסח האגרות: בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת. הוא אינו חלק מלשון האגרת

אגרות הראי"ה – כרך ב' – אגרת תקמט

תמצית האגרת

תאריך ומקום: י"ג סיון תרע"ג - יפו **נמען:** ועד רחובות

הוצאות המושבה על מגרש הנדיב ברוידא: עד שנת תרע"ג משלמת קופת תלמוד התורה, ומאז - ד"ר רופין. הרב קוק מודה על פעולת הוועד בתיקון תרומות ומעשרות, ומבקש לפרסם שלא יימכר דבר בלי עישור על ידי הממונה, ר' חיים צבי בסיסט. גם הענבים לירושלים יעושרו על ידו, כדי שההשגחה תהיה מרוכזת.

עיקרי הדברים

- חלוקת הוצאות המגרש.
- עישור על ידי ממונה קבוע.
- ריכוז ההשגחה.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], י"ג סיון תרע"ג[4].

שלו'[5] וברכה, לכ'[6] הועד הנכבד ברחובות ת"ו.

בתשובה על מכתב כ'[7] הועד מענין תשלומי הוצאות המושבה של מגרש הנדיב המנוח ברוידא ז"ל[8], אתכבד להודיעו, שמה שעלה עד שנתנו זו תרע"ג מוטל על קופת התי"ת[9], ומשנת תרע"ג ולהלן צריך ד"ר[10] רופין לשלם, [ארתור רופין, מנהל "המשרד הארצישראלי"] ואני חושב שלא יסרב בדבר.

הנני בזה להביע את תודתי לכבוד הועד על פעולתו לתיקון התרומ"ע[11]. ואעיר את כבודם, לפרסם מודעות שלא ימכר שום איש כל דבר הטעון תרומ"ע[12] בין במושבה בין חוץ כי"א[13] מעושר כדת, ע"י[14] הממונה הר' חיים צבי באסיסט נ"י[15]. וגם את הענבים המוצאים לירושלים ת"ו ג"כ[16] יעשר הממונה הנ"ל[17], כדי שיהיה דבר ההשגחה מרוכז יפה. וכאשר הגיד לי הרב ר'[18] בנציון ידלר [המגיד הירושלמי; ראו (כרך ב', אגרת תנב)] נ"י, שידידנו הרה"ג[19] ר' איסר שליט"א[20] חושב לטורח לו להתעסק בתיקון הענבים בשנה זו, ואי-אפשר להטריחו במה שקשה עליו, ולעזוב את הענין ע"פ[21] מקרה ג"כ א"א[22], ע"כ[23] מוכרח הדבר שהכל יהיה מסור בידי הממונה הקבוע על כל עניני התרומ"ע, מטעם הועד, ומסתמא לא יאבה כי הועד לשנות חזקה דגברא מהימנא הרחצ"ב[24] הנ"ל.

והנני בזה חותם בברכה ורגשי כבוד ויקר, בצפיית ישועת ד' על עם קדשו בחבל נחלתו,

הק' אברהם יצחק ה"ק

1. ב"ה - ברוך השם
2. עה"ק - עיר הקודש
3. ת"ו - תבנה ותכונן
4. תרע"ג - השנה תרע"ג (1912/1913)
5. שלו' - שלום

6. לכ' - לכבוד
7. כ' - כבוד
8. ז"ל - זכרונו לברכה
9. התי"ת - התלמוד תורה
10. ד"ר - דוקטור
11. התרומ"ע - התרומות ומעשרות
12. תרומ"ע - תרומות ומעשרות
13. כ"א - כי אם
14. ע"י - על ידי
15. נ"י - נרו יאיר
16. ג"כ - גם כן
17. הנ"ל - הנזכר לעיל
18. ר' - רבי
19. הרה"ג - הרב הגאון
20. שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
21. ע"פ - על פי
22. א"א - אי אפשר
23. ע"כ - על כן
24. הרחצ"ב - הרב חיים צבי ב... - שם אדם

אגרות הראי"ה – כרך ב' – אגרת תקנג

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ"א סיון תרע"ג - יפו **נמען:** הרב בן ציון (ירושלים)

הרב קוק מבקש שבית הדין בירושלים יכין לו מנעל חליצה כמו שלהם, לחליצה דחופה במקום עיגון. עוד: אין לשנות את סדר העישור, והוא רק על ידי ר' חיים צבי בסיסט. על הצעת רב עקרון לגבי מצה שמורה - הרב קוק מסכים אם בית הדין בירושלים יסכים.

עיקרי הדברים

- מנעל חליצה.
- עישור על ידי בסיסט.
- שמורה בעקרון.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], כ"א סיון תרע"ג[4].

ידי"נ[5] הרב ר'[6] בנציון [הרב בן ציון ידלר, המגיד הירושלמי] נ"י[7], שוי"ר[8],

אטריח את כת"ר[9] לדבר מצוה רבה. צריכה להיות פה אחר ש"ק[10] הבע"ל[11] חליצה, של מקום עיגון, ודבר גדול מאד הוא, ואין לי מנעל כחפצי. [נעל מיוחדת לטקס החליצה (דברים כה, ט)] ע"כ[12] יטיב נא כת"ר לבקש מכ' ידידינו הרבנים הגאונים בד"צ[13] דעיקו"ת[14], שיצוו בטובם לעשות עבורנו מנעל חליצה כהתכונה של המנעל שלהם, והמחיר אשיב ברב תודה בלא איחור בל"נ[15], ויוכל כ"ת[16] ללוות ע"ז[17] ולשלם, ויפה שעה אחת קודם.

בבטחוני בידידותו שימלא בקשתי לדבר מצוה אדירה זו, ודי ישלם לו שכרו הטוב ע"פ[18] פעלו בזה ובבא.

לג' לא הרשיתי לשנות, כ"א[19] דוקא לעשר ע"י[20] רחצ"ב[21] נ"י.

לפ"ד[22] הר"מ[23] בראדער נ"י, הרב דעקרון, [ראו (כרך ב', אגרת תכו)] דבר שא"א[24] הוא להכניס תחת גג שמה את השמורה, ורוצה שנסכים לקחת עובי מטר שלא לשמורה, ולהתיר ע"י כיסוי, ואם תהי'[25] השמירה טובה ע"ז הייתי מסכים מצדי, אם יסכימו ע"ז ג"כ[26] כי[27] הבד"צ[28] דעיקו"ת ת"ו.

והנני ידי"ע[29] כופל בקשתי ע"ד[30] זריזות מנעל החליצה,

הק' אברהם יצחק ה"ק

1. ב"ה - ברוך השם
2. עה"ק - עיר הקודש
3. ת"ו - תבנה ותכונן
4. תרע"ג - השנה תרע"ג (1912/1913)
5. ידי"נ - ידיד נפשי

6. ר' - רבי
7. נ"י - נרו יאיר
8. שוי"ר - שלום וישע רב
9. כת"ר - כבוד תורתו
10. ש"ק - שבת קודש
11. הבע"ל - הבא עלינו
12. ע"כ - על כן
13. בד"צ - בית דין צדק
14. דעיקו"ת - דעיר קודשנו ותפארתנו
15. בל"נ - בלי נדר
16. כ"ת - כבוד תורתו
17. ע"ז - על זה
18. ע"פ - על פי
19. כ"א - כי אם
20. ע"י - על ידי
21. רחצ"ב - רבי חיים צבי ב... - שם אדם
22. לפ"ד - לפי דעתי
23. הר"מ - הרב רבי שם שמתחיל באות מ (כגון משה / מאיר / מרדכי / מנחם / מיכל) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם
24. שא"א - שאי אפשר
25. תהי' - תהיה
26. ג"כ - גם כן
27. כ' - כבוד
28. הבד"צ - הבית דין צדק
29. ידי"ע - ידידו עוז
30. ע"ד - על דבר